

บทคัดย่อ

177876

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : ปรัชญา แนวความคิดและพัฒนาการของกฎหมายปกครองในประเทศไทย ศึกษาจากพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542

ชื่อผู้เขียน : ว่าที่ร้อยตรีปิยศิษฏ์ เจ็ยแก้ว

ชื่อปริญญา : นิติศาสตรมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา : 2548

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์:

1. อาจารย์ ดร. สถาพร สระมาลีย์ ประธานกรรมการ
2. อาจารย์สมพล พรพัฒน์เลิศกุล

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาถึง ปรัชญา แนวความคิดและพัฒนาการของกฎหมายปกครองไทยที่เกี่ยวกับหลักกฎหมายปกครองทางสารบัญญัติ วิธีสบัญญัติตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ตลอดจนองค์กรวินิจัยคดีปกครอง ได้แก่ ศาลปกครอง และสัญญาทางปกครองตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542

ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ปรัชญาเบื้องหลังพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มุ่งที่จะสร้างความสมดุลขึ้นระหว่างการดำเนินกิจกรรมของฝ่ายปกครองและการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน จนเกิดแนวคิดและหลักกฎหมายปกครองในทางสารบัญญัติและวิธีสบัญญัติตามที่ปรากฏในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 แต่อย่างไรก็ตาม หลักกฎหมายที่บรรจุอยู่ในพระราชบัญญัตินี้พบว่ายังไม่สมบูรณ์และไม่สอดคล้องกับแนวความคิดของกฎหมายปกครองเท่าที่ควร ซึ่งมีผลทำให้ปรัชญาที่อยู่เบื้องหลังไม่สามารถปรากฏเป็นรูปธรรมได้อย่างมั่นคง อันจะเป็นหลักในการดำเนินกิจกรรมทางปกครองและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน

สำหรับพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 จากการศึกษาพบว่า ประชญาของการจัดให้มีศาลปกครองขึ้น ก็คือ การตรวจสอบการกระทำทางปกครองของฝ่ายปกครอง กล่าวคือ เมื่อมีกฎหมายมากมายให้อำนาจฝ่ายปกครองในอันที่จะให้ฝ่ายปกครองสามารถก้าวล่วงไปในแดนแห่งสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้ ก็จะต้องให้โอกาสผู้ถูกรกระทำ ก็คือ ประชาชนในการที่จะนำเรื่องของตนไปสู่การพิจารณาขององค์กรที่มีอำนาจพิจารณาคดีปกครอง ที่มีความเป็นกลางและอิสระได้ ซึ่งข้อเรียกร้องนี้มีที่มาจากหลักนิติรัฐที่เรียกร้องให้มีการตรวจสอบระหว่างองค์กร การกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย และการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน แต่อย่างไรก็ตามพบว่าหลักกฎหมายที่ปรากฏในพระราชบัญญัติดังกล่าวยังไม่เป็นไปตามปรัชญาและแนวความคิดของการจัดตั้งศาลปกครองขึ้นมาเพื่อตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง ซึ่งจะนำไปสู่ประสิทธิภาพในการดำเนินการของฝ่ายปกครองและการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้อย่างเต็มที่

นอกจากนี้ในส่วนของสัญญาทางปกครองที่ปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2539 จากการศึกษาพบว่า ปรัชญา ก็คือการใช้ อำนาจเหนือในการเข้าไปมีนิติสัมพันธ์กับเอกชน โดยใช้สัญญาเป็นเครื่องมือ โดยแนวคิดของสัญญาทางปกครอง ก็คือ เป็นเครื่องมือของฝ่ายปกครองในอันที่จะทำให้ฝ่ายปกครองสามารถดำเนินกิจกรรมทางปกครองนอกเหนือไปจากการใช้คำสั่งทางปกครองได้ โดยที่สัญญาดังกล่าวตั้งอยู่บนความไม่เสมอภาคในทำสัญญา แต่อย่างไรก็ตามสัญญาทางปกครองที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติดังกล่าวยังไม่มีความแน่ชัดที่แน่นอนว่าสัญญาประเภทใดคือ สัญญาทางปกครอง ตลอดจนหลักเกณฑ์ ผลของสัญญาทางปกครอง

ABSTRACT

177876

Thesis Title : The Philosophy, Concepts and Development of Administrative Law in Thailand: A Study of the Act for Official Service Procedure in Administration B.E. 2539 and the Act for the Establishment of Administrative Courts and Administrative Case Procedure B.E. 2542

Student's Name : Sub-Lt. Piyasit Choeikaew

Degree Sought : Master of Laws

Academic Year : 2005

Advisory Committee :

1. Dr. Sathaporn Samali Chairperson
2. Mr. Sompol Pornpattaloeskul

The aim of this thesis is to study the philosophy, concepts and development of Thai administrative law in connection with substantive administrative laws and procedural laws, in accordance with the Act for Official Service Procedures in Administration of B.E. 2539. It also aims at studying organizations in charge of considering administrative cases, namely, administrative courts and administrative contract according to the Act for the Establishment of Administrative Courts and Administrative Case Procedure of B.E. 2542.

The study shows that the philosophy underlying the Act for Official Service Procedure in Administration of B.E. 2539 aims at creating a balance between implementation by the administrative authority and the protection of the rights and freedoms of the people, giving rise to the concepts and principles of substantive administrative laws and procedural laws, as these appeared in the Act for Official Service Procedure in Administration of B.E. 2539. However, it is found that the principle of law in this act is incomplete and not substantially in compliance with the concept of administrative law, resulting in the ineffectuality of the philosophy underlying the law, which serves as the principle regarding the implementation of administrative practice and the protection of the rights and freedoms of the people.

As for the Act for the Establishment of the Administrative Courts and Administrative Case Procedure of B.E. 2542, the study found that the aim of the philosophy underlying the establishment of the administrative courts is to check on the administrative action of the administration. That is to say, since at present, there are several laws that enable the administration to interfere with the rights and freedoms of the people, the victimized party or parties should have the opportunity to present their cases for consideration by the agencies entrusted with the authority to consider such administrative cases. These agencies must be neutral and independent. This comes from the principle of legal politics which require that there be checks and balances between agencies, legal action and the protection of the rights and freedoms of the people. However, it is found that the legal principles in the said act do not comply with the principle and concept of

the establishment of the administrative courts, whose objective is to examine the legal rightfulness of the administrative action, which will eventually lead to the complete effectiveness of the operation of the administration and the protection of the rights and freedoms of the people.

In addition, as for the administrative contracts as in the Act for the Establishment of the Administrative Courts and Administrative Case Procedure of B.E. 2539, the study found that the aim of this philosophy is to utilize its domination in establishing the legal relationship with individuals, using contracts as tools. The concept behind the administrative contract is that it is a tool to be used by the administration, enabling it to carry out administrative activities, in addition to implementing administrative orders, as such contracts are based on inequality in contract making. However, administrative contracts, as stated in the said act, are not based on particular criteria establishing them as administrative contracts or criteria governing the outcome of administrative contracts.